

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка»

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару кафедри підприємництва і торгівлі
Західноукраїнського національного університету
від 7.06. 2024 р., протокол № 1

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри підприємництва і торгівлі, д.е.н., професор **Собко О.М.**, професор кафедри підприємництва і торгівлі, д.е.н., професор **Птащенко О.В.**, професор кафедри прикладної математики, д.е.н., професор **Дзюбановська Н.В.**, старший викладач кафедри підприємництва і торгівлі, к.е.н. **Кириленко В.С.**, доцент кафедри підприємництва і торгівлі, к.е.н., доцент **Бойчик І.М.**, доцент кафедри підприємництва і торгівлі, к.е.н., доцент **Волошин Р.В.**, доцент кафедри економічної кібернетики та інформатики, к.е.н., доцент **Данилюк І.В.**, доцент кафедри економічної кібернетики та інформатики, к.е.н., доцент **Башуцька О.С.**, доцент кафедри економічної кібернетики та інформатики, доктор філософії, доцент **Пришляк**

К.М., старший викладач кафедри економічної кібернетики та інформатики, доктор філософії **Семененко Ю.С.**

Голова фахового семінару – завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету, д.е.н., професор **Собко О.М.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційного дослідження Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка» щодо її рекомендації до захисту.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь здобувачки Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка» щодо її рекомендації до захисту.

Буяк Лілія Андріївна доповіла про основні положення дисертаційної роботи, наукову новизну та найбільш вагомні теоретичні і практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

2. Доповідачці за змістом дисертації було задано такі запитання, на які отримано вичерпні відповіді:

1. Чому на Вашу думку необхідно використовувати функцію корисності при створенні моделі ціноутворення для хмарних сервісів? (к.е.н., доцент Волошин Р.В)
2. У чому на Вашу думку важливість хмарних технологій в сучасному бізнесі та як використання хмарних технологій дозволяє підприємствам вирішувати завдання з ефективного збереження та обробки даних? (к.е.н., доцент Бойчик І.М)
3. Як сучасні технології блокчейну допомагають підприємствам розвиватися та залучати додаткові інвестиції? (д.е.н., професор Птащенко О.В.)

4. Вами розроблено алгоритм залучення інвестицій в бізнес з допомогою створення та продажу NFT, скажіть будь ласка чи враховує запропонований Вами алгоритм потенційні ризики від онлайн діяльності та чи розроблені шляхи подолання таких ризиків? (д.е.н., професор Птащенко О.В.)
5. Скажіть будь ласка чи підготовлена в Україні законодавча база для залучення інвестицій з допомогою смарт-контрактів та NFT? (д.е.н., професор Собко О.М.)
6. У Вашій роботі визначено виклики, драйвери та передумови цифрової трансформації вітчизняних бізнес-структур, скажіть будь ласка які основні чинники стимулюють компанії рухатись в сторону цифрової трансформації? (д.е.н., професор Собко О.М.)
7. Які перспективи використання штучного інтелекту в діяльності підприємств та як штучний інтелект вплине в подальшому на ефективність діяльності компаній? (к.е.н. Кириленко В.С.)
8. Вами розроблено програмний засіб для цифрової трансформації агропідприємств, скажіть будь ласка в чому запропонований Вами програмний засіб кращий за конкурентів? (PhD, доцент Пришляк К.М.)
9. Вами деталізовано основні етапи впровадження програмного засобу в агропідприємстві, скажіть будь ласка чому правильне впровадження програмного засобу важливе? (PhD, доцент Пришляк К.М.)
10. Вами удосконалено теоретико-методичні засади управління та моделювання ризику цифрової трансформації, скажіть будь ласка які фактори враховуються? (PhD, ст. викладач Семененко Ю.С.)
11. Вами проведено аналіз особливостей і переваг платформ та платформної економіки, а також розглянуто характеристики платформної бізнес-моделі які основні переваги Вами визначено? (PhD, ст. викладач Семененко Ю.С.)
12. Вами проведено аналіз інструментарію для цифрової трансформації підприємств, скажіть будь ласка які основні інструменти виділено? (к.е.н., доцент Данилюк І.В.)

ВИСНОВОК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Кандидат економічних наук, доцент Башуцька Оксана Степанівна (науковий керівник) зазначила, що здобувачкою Буяк Лілією Андріївною повністю виконано освітньо-наукову програму за третім освітнім рівнем доктора філософії PhD зі спеціальності 051 «Економіка», про що свідчить академічна довідка з аспірантури. Дисертація Буяк Лілії Андріївни була подана на кафедру 25.04.2024 року.

У висновку наукового керівника було зазначено, що дисертаційна робота є самостійно виконаним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає затвердженій Вченою радою темі та поставленій меті, характеризується логічною послідовністю викладу, єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, містить наукові положення, що мають наукову новизну та важливе практичне значення з оцінки та розробки нових моделей та технологій цифрової трансформації економіки.

Актуальність, новизна, обґрунтованість основних наукових положень, висновків і рекомендацій проведеного дослідження та його значимість для економічної науки і практики свідчить, що дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341), а відтак, може розглядатися на засіданні структурного підрозділу щодо її подальшого захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 - Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 «Економіка».

ВИСТУПИЛИ:

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного

університету Собко О.М., яка позитивно оцінила дисертаційну роботу, її наукову новизну, теоретичну та практичну цінність загалом. Поряд із зазначеними вище вагомими результатами наголосила, що в роботі мають місце окремі положення, які є дискусійними та потребують обговорення:

1. В одному з розділів дисертаційної роботи авторкою аналізується використання блокчейн технологій, NFT та технологій смарт контракту для залучення інвестицій, проте недостатньо уваги приділяється для оцінки ризиків від використання даних технологій.

2. Авторка розробила методiku ціноутворення для хмарних сервісів з використанням функції корисності та акцентом на баланс між користю для клієнта та вигодою для компанії. При цьому варто зауважити, що модель була б більш повною, якби авторка описала методи використання даної моделі для інших типів бізнесу.

3. Авторкою розроблено концепцію програмного засобу для цифрової трансформації агропідприємств та побудовано шлях для різних типів клієнтів, дослідження було б повнішим якби авторка описала алгоритм долучення за потреби до програмного засобу нових ролей.

Разом з тим, зазначені зауваження та дискусійні моменти не зменшують наукової та практичної цінності результатів дисертаційної роботи Буяк Лілії Андріївни, а також не впливають на загальну позитивну її оцінку.

Тема дисертації є актуальною, її структура є добре продуманою, а матеріал викладений логічно та послідовно. Отримані в роботі наукові результати в сукупності розв'язують важливу наукову проблему. Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 051 «Економіка».

Дисертаційна робота «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Авторка дисертації Буяк Лілія Андріївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету Панасюк В.М., яка наголосила, що робота Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» є актуальною, відповідає викликам та потребам сучасних компаній в отриманні додаткових переваг за рахунок впровадження цифрових технологій. Отримані результати дослідження та винесені на захист положення містять елементи наукової новизни та характеризуються прикладним значенням, про що свідчать довідки про впровадження, отримані від приватних компаній для яких актуальні питання, що досліджуються в дисертації. Стосовно недоліків та дискусійних положень рецензент зазначила:

1. Авторка аналізує використання штучного інтелекту для підвищення ефективності діяльності компанії, варто детальніше дослідити конкретні приклади використання технологій штучного інтелекту в реальному бізнесі з аналізом конкретних програмних засобів.
2. При описі методології використання NFT та технологій блокчейну для залучення інвестицій авторкою аналізується Українське та міжнародне законодавство в сфері інформаційних технологій, варто приділити більше уваги аналізу General Data Protection Regulation (GDPR) – загального регламенту про захист даних та його впливу на дану сферу.
3. Авторкою описується методологія ціноутворення для хмарних сервісів на основі шести визначених кластерів, для кращого розуміння моделі варто аргументувати чому обрано саме таку кількість кластерів.

Висловлені зауваження та побажання суттєво не знижують наукової значимості проведеного дослідження і можуть стати основою наукової дискусії під час публічного захисту дисертації. Рецензентом було зроблено висновок про те, що дисертаційна робота Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» є завершеним цілісним самостійним науковим дослідженням, оформлена відповідно до існуючих вимог, містить науково обгрунтовані положення, у яких викладено і обгрунтовано авторський підхід. Положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, достатньо аргументовані та мають високий рівень

достовірності. Якісні характеристики роботи вказують на її відповідність спеціальності 051 «Економіка», вимогам Міністерства освіти і науки України і Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії PhD. Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що це дає підстави рекомендувати її до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 051 «Економіка».

Кандидат економічних наук, старший викладач кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Кириленко В.С. у своєму виступі наголосив на актуальності теми та її зв'язку з науково дослідною тематикою ЗУНУ, значимості наукових розробок та високому науковому рівні роботи. Всі положення та зміст дисертації пройшли належну апробацію результатів наукового дослідження. У цілому, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Буяк Лілії Андріївни, її наукову новизну, теоретичну та практичну цінність загалом, рецензент виокремив низку дискусійних положень і зауважень:

1. В третьому розділі авторкою пропонується програмний засіб для цифрової трансформації агропідприємств на основі BAS та SAP, проте варто детальніше проаналізувати різницю між даними платформами.
2. У третьому розділі авторкою проведено аналіз програмних рішень для цифрової трансформації агропідприємств, надано приклади таких програмних засобів та визначено їх переваги і недоліки, варто додати аналіз можливості використання таких програмних засобів у суміжних галузях.
3. Структурно-логічна схема цифрової трансформації (рис. 2.7) відображає розвиток цифрових технологій у зовнішньому середовищі на управління цифровою трансформацією. Однак, авторка упускає інші фактори (економічні, соціальні, екологічні), які мають здатність впливати на цифрову трансформацію підприємства. Разом з тим, зазначені зауваження та дискусійні моменти не зменшують наукової та практичної цінності результатів дисертаційної роботи Буяк Лілії Андріївни, а також не впливають на загальну позитивну її оцінку.

Тема дисертації є актуальною, її структура є добре продуманою, а матеріал викладений логічно та послідовно. Отримані в роботі наукові результати в сукупності розв'язують важливу наукову проблему.

Зміст дисертаційної роботи відповідає темі дослідження та спеціальності 051 «Економіка».

Дисертаційна робота «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» повністю відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», постанові Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Автор дисертації Буяк Лілія Андріївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

Доктор філософії, доцент кафедри економічної кібернетики та інформатики Західноукраїнського національного університету Пришляк К.М. у своєму виступі відмітила, що робота виконана на важливу та актуальну тему, обгрунтовані авторкою положення мають елементи наукової новизни. Важливою перевагою роботи є її практичне застосування, оскільки в сучасних умовах від цифрової трансформації та інноваційної діяльності підприємства залежить його успіх.

Поряд з позитивною оцінкою зроблено зауваження які мають рекомендаційний характер:

1. У другому розділі (таблиці 2.5-2.7) містять інформацію, що можливо є застарілою. Доцільно було б оновити фактичні дані.
2. Таблицю 1.1., що визначає поняття «цифрова трансформація», варто було б доповнити з точки зору різних стейкхолдерів.

Дисертаційна робота є цілісною і змістовною, містить обгрунтовані теоретичні та прикладні розробки авторки, а висловлені зауваження не впливають суттєво на її науковий рівень. Відповідно до цього, дисертація Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації

економіки» є завершеною, самостійною науковою роботою, що виконана на достатньо високому науково-теоретичному рівні, і тому рекомендується до розгляду на разовій спеціалізованій вченій раді Західноукраїнського національного університету за спеціальністю 051 «Економіка» для подальшого проходження з метою захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

В обговоренні дисертаційної роботи взяли також участь професор кафедри прикладної математики, д.е.н., професор **Дзюбановська Н.В.**, доцент кафедри підприємництва і торгівлі, к.е.н. доцент **Бойчик І.М.**

У своїх виступах члени фахового семінару кафедри зазначили, що дисертаційна робота здобувачки Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» виконана на актуальну тему. Учасники обговорення відмітили теоретичну і практичну цінність результатів проведеного дослідження. Дана праця відзначається необхідним рівнем наукової новизни, при цьому всі положення, представлені авторкою, розроблені самостійно та є достатньою мірою обґрунтованими, емпірично підтвердженими. Наукові досягнення здобувачки апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, опубліковані у фахових виданнях та доведені до рівня практичного використання, що підтверджено відповідними довідками про впровадження результатів дослідження.

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації.
2. Пропонувати Вченій раді університету затвердити висновок фахового семінару кафедри економічної кібернетики та інформатики та затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради із захисту дисертації Буяк Л.А.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», що подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

Дисертаційна робота Буяк Лілії Андріївни «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», що подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» виконана на кафедрі Економічної кібернетики та інформатики Західноукраїнського національного університету. Тема дисертації затверджена на засіданні вченої Ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 3 від 25-26.11.2020р.)

Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» визначено, що попередня експертиза дисертації проводитиметься на базі кафедри Підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету.

В результаті аналізу результатів виконання здобувачкою ступеня доктора філософії Буяк Л.А. освітньо-наукової програми, індивідуального плану, розгляду, опрацювання теоретичних та практичних положень дисертаційного дослідження, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також за підсумками проведення фахового семінару, який відбувся на засіданні кафедри Підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету (протокол №1 від 05.06.2024р.) визначено наступне.

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

Інформаційні технології, зокрема цифрові, відіграють все важливішу роль у сучасному світі, стаючи одними з основних чинників, що визначають глобальне економічне середовище. Відмінною особливістю цифрової

трансформації є її здатність безпосередньо впливати на економічну систему через зміну процесів виробництва, обігу та споживання товарів і послуг, забезпечуючи їх безперервну взаємодію. Цей вплив здійснюється шляхом інтеграції цифрових технологій у всі аспекти економічної діяльності, що сприяє підвищенню ефективності та продуктивності.

На сучасному етапі розвитку світового суспільства та міжнародних економічних відносин спостерігається швидкий розвиток процесів цифровізації, які охоплюють дедалі більше сфер соціально-економічних систем держав. Це включає використання цифрових технологій в урядуванні, освіті, охороні здоров'я, промисловості та інших галузях. Така тенденція підвищує потребу в адаптації та інноваціях, оскільки конкурентоспроможність національних економік стає прямо залежною від ефективного впровадження та функціонування цифрових рішень.

Роль цифрових технологій у забезпеченні конкурентоспроможності національних економік є надзвичайно важливою. Вони стають одним із ключових пріоритетів стратегічного розвитку держав, впливаючи на їхню здатність адаптуватися до нових викликів і можливостей глобального ринку. Ефективне створення, впровадження та управління цифровими технологіями є необхідною умовою для досягнення економічного зростання та сталого розвитку, що підкреслює їхнє стратегічне значення у сучасному світі.

Актуальність роботи також підтверджується її зв'язком із науковими програмами, планами та темами, визначеними для науково-дослідних робіт Західноукраїнського національного університету. Зокрема, темами «Домінанти управлінського обліку в умовах діджиталізації для забезпечення економічної безпеки України у воєнний і післявоєнний періоди» (державний реєстраційний номер 0123U101580), «Модель регіональної безпеки: економічні та технічні аспекти сталого розвитку та цивільного захисту під час війни» (державний реєстраційний номер 0124U100063) та «Моделювання та аналіз складних систем та процесів» (державний реєстраційний номер 0120U103793). В процесі виконання дисертантка проаналізувала та систематизувала потребу підприємств в цифрових технологіях, їх роль та методику впровадження на підприємстві.

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування та розробка теоретико-методичних положень, науково-методологічних підходів і практичних рекомендацій щодо раціональної організації процесу цифрової трансформації економіки як імперативу їх інноваційного розвитку, розробці та обґрунтуванні теоретичних і методичних концепцій, наукових підходів та практичних рекомендацій з метою оптимізації цифрової трансформації економіки.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- проаналізувати і узагальнити теоретичні та прикладні засади цифрової трансформації економіки;
- визначити виклики, драйвери та передумови цифрової трансформації вітчизняних бізнес-структур;
- проаналізувати основні інструменти створення інноваційних бізнес-моделей підприємств у контексті впровадження цифрових технологій;
- дослідити інструментарій та розробити методологічні положення цифрової трансформації бізнесу;
- провести аналіз особливостей і переваг платформ та платформної економіки, а також розглянути характеристики платформної бізнес-моделі;
- розробити методологію залучення інвестицій в бізнес за допомогою блокчейн-технологій;
- створити модель ціноутворення для шести ринкових сегментів хмарних сервісів з використанням функції корисності;
- виявити характерні риси впливу цифрової трансформації на аграрні відносини та їх зв'язок із загальними економічними процесами в Україні;
- створити концепцію програмного засобу для цифрової трансформації агропідприємства, що дозволяє оптимізувати роботу та підвищити ефективність діяльності підприємства;
- удосконалити методологію впровадження програмного засобу на агропідприємстві та адаптувати процес впровадження під виклики сучасності;

- розробити стратегію цифрової трансформації агропідприємств, яка буде спрямована на оновлення та вдосконалення сільськогосподарської діяльності через використання сучасних технологій та цифрових рішень.

Об'єктом дослідження є процеси цифрової трансформації економіки та бізнесу, а предметом — теоретико-методичні, наукові, методологічні і практичні положення цифрової трансформації бізнес-структур.

Для досягнення встановленої мети та розв'язання визначених завдань використано загальнонаукові та специфічні методи: *системного аналізу, узагальнення та наукової абстракції* – при уточненні сутності дефініції «цифрова трансформація бізнесу» (підрозділ 1.1); *діалектичного пізнання, дедукції та індукції* – для постановки проблем, вивчення та деталізації об'єкта дослідження (підрозділи 1.1, 1.2, 1.3); *історичного та контент-аналізу* – для дослідження генезису теорії та трансформації наукових підходів у теорії розвитку економіки та управління розвитком підприємства (підрозділи 1.1, 2.1); *системного аналізу та формалізації складних структур* – при аналізі перешкод та драйверів цифрової трансформації економіки, при побудові структури методології цифрової трансформації підприємств та формулюванні концепції цифрової трансформації агропідприємств (підрозділи 3.1, 3.2); *економіко-математичного моделювання* – для побудови моделі ціноутворення для хмарних сервісів з використанням функції корисності (підрозділи 2.3, 2.4); метод комп'ютерного симулювання для моделювання впливу цифрової трансформації на ефективність діяльності компанії (пункт 3.1); графічний метод для наочного відображення результатів дослідження у всіх розділах.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна

Наукова новизна полягає у вирішенні важливої наукової проблеми – розроблення теоретико-методологічних, науково-методичних і прикладних основ цифрової трансформації економіки та бізнесу, що включає проектування та реалізації моделей та технологій, цифрових платформ з метою підвищення рівня цифрового розвитку.

До найбільш вагомих наукових результатів потрібно віднести такі результати:

Вперше

- розроблено концепцію цифрової трансформації агропідприємств, яка спрямована на оновлення та вдосконалення сільськогосподарської діяльності через використання сучасних технологій та цифрових рішень;

удосконалено

- методологію впровадження програмного засобу на підприємстві та адаптовано процес впровадження під виклики сучасності

- методологію побудови множинних функцій корисності на основі сценарію шести сегментів хмарного ринку. Що на відміну від інших підходів, полягає у вимірюванні різних суб'єктивних вражень бізнес-клієнтів та перетворенні їхнього досвіду користування хмарними послугами у кількісну одиницю, що відображає споживання ресурсів хмари;

знайшли подальший розвиток

- методи залучення інвестицій в бізнес, що на відміну від інших імплементуються з допомогою цифрових технологій, блокчейну та невзаємозамінних токенів NFT.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Обґрунтованість та достовірність отриманих результатів досягнута дисертантом завдяки використанню наукової літератури (216 найменувань, із них 89 – іноземною мовою). Цінність роботи полягає у створенні програмного засобу, який дозволяє централізувати та упорядковувати бізнес-процеси, використовуючи різноманітні канали комунікації та інтегруючись з іншими інформаційними системами, автоматизувати велику кількість процесів та підвищити ефективність діяльності агропідприємства.

Зважаючи на це можна констатувати, що достовірність отриманих висновків та обґрунтованість запропонованих рекомендацій визначається правильно обраними методологічними підходами, достатнім використанням

наукового та емпіричного матеріалу. Кількість та якість використаних матеріалів, докладність їх аналізу створює передумови для забезпечення достатнього рівня достовірності дисертаційної роботи.

Практичне значення роботи

Практичне значення роботи полягає у широких можливостях використання розроблених теоретико-методологічних та науково-методичних положень, практичних рекомендацій щодо цифрової трансформації економіки та вітчизняних бізнес-структур з метою їх інноваційного розвитку та посилення конкурентних позицій бізнесу.

Наукові підходи до дослідження і результати роботи є конструктивними, а отже, ефективними для їх використання при розв'язанні завдань цифрової трансформації економіки та бізнесу. Програмний застосунок, який було розроблено, уможливорює централізацію та систематизацію закупівельних процедур через використання різних комунікаційних каналів та інтеграцію з іншими інформаційними системами. Це допомагає автоматизувати численні процеси та збільшує ефективність роботи аграрного підприємства.

Про успішне виконання поставлених завдань свідчать наведені висновки та сформовані пропозиції.

Науково-методичні, організаційні та практичні рекомендації дисертації щодо організації цифрової трансформації бізнесу як імперативу їх інноваційного розвитку прийнято до уваги Департаментом економічного розвитку і торгівлі Тернопільської обласної державної адміністрації і використано при формуванні плану заходів з формування «Стратегії розвитку Тернопільської області на період до 2021-2027 рр.» в контексті вирішення завдань smart спеціалізації регіону та його стійкого розвитку (довідка № від .2024 р.).

Окремі результати дослідження, тобто методи, науково-методичні, методологічні підходи до організації цифрової трансформації, знайшли практичне застосування у діяльності бізнес-структур, зокрема: на ТОВ «СВ Лайт» використано рекомендації (довідка № від 2024 р.); у діяльності ТОВ «»

прийнято рішення про імплементацію усіх рекомендацій, (довідка № від 2024 р.).

Основні методологічні положення та результати дисертаційної роботи, що становлять наукову новизну, використовуються у навчальному процесі факультету комп'ютерно-інформаційних технологій Західноукраїнського національного університету при викладанні дисциплін «Цифрові технології в бізнесі», «Цифрова економіка», «Інформаційні системи та технології в управлінні» (довідка № від 2024 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них авторки

Основні результати дисертаційної роботи опубліковані у 13 наукових працях загальним обсягом 6,84 д.а. (особисто автору належить 4,99 д.а.), зокрема 7 статей у наукових періодичних виданнях (у тому числі 5 – у наукових фахових виданнях України, 2 – у іноземних фахових виданнях); 6 праць апробаційного характеру – у збірниках матеріалів доповідей на конференціях.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧКИ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у вітчизняних фахових виданнях, зарубіжних періодичних наукових виданнях, а також виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних

1. Буяк Л., Пришляк К., Буяк Л. Blockchain технології як засіб продажу прав оренди на землі сільськогосподарського призначення. *Вісник економіки*. 2022. №4. С. 145-158.
URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1412> DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.04.145>
2. Буяк Л. А. Сучасні тенденції та основні теоретичні підходи до цифрової трансформації агробізнесу. *Journal of strategic economic research*. 2024. № 6. С. 50–62 URL:

<https://jrn1.knutd.edu.ua/index.php/jseconres/article/view/1471> DOI:
<https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.5>

3. Буяк, Л. (2024). CHALLENGES AND PRECONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION IN FINANCIAL MANAGEMENT. *SWorldJournal*, 2, 113–121 URL:
<https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj23-00-049>
DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-23-00-049>
4. Буяк Л., Пришляк К., Буяк Л. Механізм безпекового управління підприємств мережових структур на основі системного підходу та економіко-математичного моделювання. *Development service industry management*. 2023. № 3. С. 90–96 URL:
<https://dsim.khmnu.edu.ua/index.php/dsim/article/view/63> DOI:
[https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3\(13\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-3(13))
5. Пришляк К., Семененко Ю., Буяк Л. Цифрова трансформація агропідприємств з допомогою ERP-систем *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2024. № 32(60). С. 4–10 URL:
<https://journals.oa.edu.ua/Economy/article/view/3995> DOI:
[https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32\(60\)-4-10](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2024-32(60)-4-10)
6. Буяк Л. Концепція програмного забезпечення цифровізації агробізнесу. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Том 7, № 4. С. 327–334 URL:
<http://ujae.org.ua/kontseptsiya-programnogo-zabezpechennya-tsyfrovizatsiyi-agrobiznesu/> DOI:
<https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-4-50>
7. Буяк Л. А. Методи та моделі впливу цифровізації на трансформацію бізнесу. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 39. С. 25–34 URL:
<http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1477> DOI:
<https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-39-03>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Пришляк К. М., Буяк Л. А. Цифрова економіка у сфері земельних відносин. *Вектори інноваційного розвитку освіти, науки та бізнесу в*

умовах глобальних змін : Матеріали ІХ Міжнар. науково-практ. конф., м. Тернопіль, 25 трав. 2021 р.

2. Башуцька О. С., Буяк Л. А. Соціальні детермінанти цифрової трансформації економіки. *Regional Policy in the Post-Pandemic Europe : Collection of abstracts for the 1st International Discussion Platform within the framework of the EU Jean Monnet Project*, м. Тернопіль, 22 квіт. 2021 р. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41894/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202021.pdf#page=49>
3. Пришляк К. М., Буяк Л. А. Цифрові платформи як інструмент цифрової трансформації. Збірник тез доповідей : Матеріали ХХ Міжнар. науково-практ. конф. молодих вчен. «Екон. і соц. розвиток України в ХХІ столітті: нац. візія та виклики глобалізації», м. Тернопіль, 19 трав. 2023 р. С. 749-752. https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv_zb%D1%96rnik_rmv_23.pdf
4. Simulation and forecasting of agricultural land market development / L. Buiak et al. 2023 13th international conference on advanced computer information technologies (ACIT), Wrocław, Poland, 21–23 September 2023. 2023 <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58678192500>
5. Башуцький Р., Буяк Л. А. Позитивні та негативні аспекти процесу цифрової трансформації економіки. Збірник тез доповідей : Матеріали ХХ Міжнар. науково-практ. конф. молодих вчен. «Екон. і соц. розвиток України в ХХІ столітті: нац. візія та виклики глобалізації», м. Тернопіль, 19 трав. 2023 р. https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv_zb%D1%96rnik_rmv_23.pdf
6. Buiak L. Development of Digital Transformation of Ukraine's economy. The 3rd International scientific and practical conference "European congress of scientific achievements" (March 25-27, 2024) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2024. P. 198-200.

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень з допомогою UNICHECK. За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та

технології цифрової трансформації економіки» відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Пришляк К. М., Буяк Л. А. Цифрова економіка у сфері земельних відносин. *Вектори інноваційного розвитку освіти, науки та бізнесу в умовах глобальних змін* : Матеріали ІХ Міжнар. науково-практ. конф., м. Тернопіль, 25 трав. 2021 р.
2. Башуцька О. С., Буяк Л. А. Соціальні детермінанти цифрової трансформації економіки. *Regional Policy in the Post-Pandemic Europe* : Collection of abstracts for the 1st International Discussion Platform within the framework of the EU Jean Monnet Project, м. Тернопіль, 22 квіт. 2021 р.
3. Пришляк К. М., Буяк Л. А. Цифрові платформи як інструмент цифрової трансформації. *Збірник тез доповідей* : Матеріали ХХ Міжнар. науково-практ. конф. молодих вчен. «Екон. і соц. розвиток України в ХХІ столітті: нац. візія та виклики глобалізації», м. Тернопіль, 6 трав. 2021 р.
4. Simulation and forecasting of agricultural land market development / L. Buiak et al. 2023 13th international conference on advanced computer information technologies (ACIT), Wrocław, Poland, 21–23 September 2023. 2023
5. Башуцький Р., Буяк Л. А. Позитивні та негативні аспекти процесу цифрової трансформації економіки. *Збірник тез доповідей* : Матеріали ХХ Міжнар. науково-практ. конф. молодих вчен. «Екон. і соц. розвиток України в ХХІ столітті: нац. візія та виклики глобалізації», м. Тернопіль, 19 трав. 2023 р.
6. Buiak L. Development of Digital Transformation of Ukraine's economy. The 3rd International scientific and practical conference "European congress of scientific achievements" (March 25-27, 2024) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2024. P. 198-200.

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертація написана з правильним вживанням економічної та спеціальної термінології. Стиль викладення в дисертації матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість та доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Дисертація Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» є завершеним і самостійним науковим дослідженням, результати якого мають цінність і наукове значення для подальших досліджень в сфері ефективності діяльності компаній. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, котрі поділені на 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 216 найменування та додатки. Загальний обсяг дисертації становить 240 сторінок, з них основного тексту 190 сторінок.

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати дисертаційну роботу Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Буяк Лілії Андріївни та повноти публікації основних результатів дослідження

Ухвалили:

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

Дисертація Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» є завершеним і самостійним науковим дослідженням. результати якого мають цінність і наукове значення для подальших досліджень в сфері ефективності діяльності компаній. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, котрі поділені на 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел, що містить 216 найменування та додатки. Загальний обсяг дисертації становить 240 сторінок, з них основного тексту 190 сторінок.

Враховуючи актуальність теми дисертації, обґрунтованість отриманих результатів, наукову новизну і практичне значення виконаних досліджень, повноту викладення матеріалів дисертації в наукових працях, що відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022р. № 341) та напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ЗУНУ, структурний підрозділ рекомендує подати дисертаційну роботу Буяк Лілії Андріївни на тему: «Моделі та технології цифрової трансформації економіки», на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» до захисту в разову спеціалізовану вчену раду.

У результаті розгляду дисертації Буяк Лілії Андріївни та повноти публікації основних результатів дослідження

Ухвалили:

1. Пропонувати Вченій раді затвердити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:
 - Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити: доктора економічних наук, професора, професора кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Птащенко Олену Валеріївну

Рецензентами:

- Доктора економічних наук, професора, професора кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету Панасюк Валентину Миколаївну
- Кандидата економічних наук, старшого викладача кафедри підприємництва і торгівлі Західноукраїнського національного університету Кириленка Віктора Сергійовича

Опонентами:

- Доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри комп'ютерних систем Харківського національного автомобільно-дорожного університету Бабенко Віталіну Олексіївну
 - Доктора економічних наук, професора, професора кафедри економічної кібернетики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Черноус Галину Олександрівну
2. Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу Буяк Лілії Андріївни на тему «Моделі та технології цифрової трансформації економіки» до захисту.

Головуюча на засіданні

завідувач кафедри підприємництва і торгівлі,
д.е.н., професор

Ольга СОБКО

Секретар

доцент кафедри підприємництва і торгівлі,
к.е.н., доцент

Ірина БОЙЧИК